

Saarde Sõnumid

Nr 5 (265) 23. mai 2025

Saarde Kaitsepäev 2025

Traditsiooniline Saarde Kaitsepäev toimus sel aastal 10. mail Lauri karjääris. Sündmus tõi kokku erinevaid riigikaitse ja sisejulgeoleku asutusi, pakkudes külastajatele võimalust tutvuda nii Politsei- ja Piirivalveameti, Päästetameti, Kaitseliidu kui ka teiste oluliste asutuste töö ja tehnikaga. Esimest korda Saarde Kaitsepäeva ajaloos oli kohal ka Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet ehk Frontex. Lisaks eelmainitud asutustele osales sel aastal esimest korda Saarde Kaitsepäeval ka Saarde Vallavalitsus, kelle roll elanikkonnakaitse korraldamisel on aasta aastalt muutunud järjest olulisemaks.

Saarde valla turvalisuse tegevuskava koostamise käigus (Siseministeeriumi poolt koordineeritava turvalisuse arenguprogrammi raames) on jaatud Saarde Kaitsepäeva olulist rolli saardelaste turvalisuse valdkonna teadmiste tõstmisel. Seetõttu on Saarde Vallavalitsus seadnud eesmärgiks ka järgnevatel aastatel Saarde Kaitsepäeval oma meeskonnaga osa-

paremini ning võimalikus kriisilukorras on siis juba lihtsam hakkama saada – meenuvad nii infotahvlid kui ka kerkuskeskused, kust infot või joogivett saada ning mobiili laadida. Ja et õppimise käigus kõhud tühjaks ei jääks, pakkusime kõikidele osalejatele ka „kriisipannkooke“, mille seal-samas kohapeal OÜ Saarde Kommunaali abil üles seatud elektrigeneraatori toel valmistasime. Seega sai ühtlasi testitud nii generaatori valmisolekut kui ka kommunaali valmisolekut puhta joogivee kriisilukorras pakkumiseks, sest koos generaatoriga sai kohale veetud ka 700 l kriisilukorras kasutatav veevaat.

Koos kriisideks valmisoleku info tutvustamise ja nõustamisega, jagasime kaitsepäeval ka värskelt valminud vabatahtlike kaasamist puudutavat informatsiooni. Ühe olulise eesmärgina oleme turvalisuse tegevuskavas leidnud, et vabatahtlike kaasamise abil saaks kogukond ise ennast tugevamaks muuta. Läbi vabatahtliku tegevuse suurendame „MEIE“ tunnet ning

leda, et seeläbi panustada elanikkonnakaitsele ning turvalisemale ja teadlikumale Saarde kujundamisse.

Sel aastal seadis vallavalitsuse meeskond kaitsepäeval osalemise eesmärgiks tõsta Saarde valla elanike teadlikkust seoses kriisinfotahvlite ja kerkuskeskustega. Selleks valmistas vallavalitsuse elanikkonnakaitse ja kogukonnatöö spetsialist ette toreda mängu ning kõik kaitsepäeval osalejad said proovida, millised on nende teadmised valla erinevates asukohtades olevate infotahvlite ja kerkuskeskuste osas. Mänguliselt harjutades kinnistuvad teadmised

seeläbi moodustub meie kogukonnast sidusam tervik. Vabatahtlikuna on sul võimalik panustada nt elanikkonnakaitsele, ürituste korraldamisse, kogukonnatöösse ja muudesse sobilikesse tegevustesse. Vabatahtlikuks olemine pakub eneseteostuse võimalust, erinevaid koolitusi ja õppepäevaid, uusi tutvuseid jne. Kui Sinagi soovid vabatahtlikus tegevuses osaleda, siis anna endast märku meie elanikkonnakaitse ja kogukonnatöö spetsialistile Mairi Lillelehele telefonil 520 9502 või e-posti aadressil mairi.lilleleht@saarde.ee.

Järgmisel aastal täitub Saarde

Kaitsepäeval 25. juubel ning hea on teada, et juubelipidustuste korraldamine on juba täies hoos. Aitäh MTÜ-le Marina Külakoda ning sündmuse peakorraldajatele Rauno Lensmendile ja Kristjan Pahkile, et neil jätkub indu ja tahtmist pikkade traditsioonidega sündmust vedada, ning loomulikult tänu kõikidele olulise sündmuse toetajatele. Kohtumiseni Saarde Kaitsepäeval 2026. aastal!

Külli Karu
Abivallavanem ja Saarde valla
turvalisuse arenguprogrammi
koordinaator

23. JUUNIL 2025

VÕIDUPÜHA TÄHISTAMINE
KILINGI-NÕMME
LIPUVÄLJAKUL KELL 10.00
EAKATE HOMMIKUKOHV
KILINGI-NÕMME
SUVEAIAS KELL 10.30

NB! SOOVIJAD TOOB
ÜRITUSELE TASUTA
TRANSPORT.
VAJALIK
EELREGISTREERIMINE
INFO@SAARDE.EE VÕI
TEL 56649731

Vallavanema veerg

Head vallaelanikud!

Maikuu on looduse tärkamise aeg, mil maa muutub roheliseks ja loodus puhkeb õide ning inimesed naudivad looduse poolt pakutavat ilu.

Rõõm on teatada, et Rahandusministeerium võõrandas Saarde Vallale tasuta endised Päästeameti kasutuses olnud hooned Pargi tn 1a, Pargi tn 4. Nüüd saame alustada valla muuseumi tegevuse planeerimist ning museaalide kogumist ühte hoonesse. Esialgsete plaanide kohaselt hakkab muuseumit haldama ja selle tööd korraldama Kilingi-Nõmme Klubi, kelle halduses on samuti suveaed. Muuseumi ülesanne on koguda, säilitada, uurida ning vahendada inimese ja tema elukeskkonnaga seotud nii vaimset kui materiaalselt kultuuripärandit. Muuseumiseadus sätestab, et muuseum peab olema üldsusele avatud ning erinevatele sihtrühmadele võimalikult kättesaadav

ja ligipääsetav. Muuseumi tegevuse planeerimise käigus peame leidma lisandväärtusi, mis kutsuks inimesi külastama väljapanekuid ja näitusi ning leidma lisarahastamise võimalusi kogu tegevuse jätkusuutlikuks töös hoidmiseks.

Esimest hooaega on lõpetamas Saarde KultuuriTuur, mille VIII kontsert toimub 25. mail kell 14.00 Kilingi-Nõmme suveaias. Nimetatud kontsert on kogu tuuri kokkuvõttev ja ühtlasi suur kevadkontsert, kus esinevad kollektiivid, kes on eelneval seitsmel kontserdil rõõmustanud inimesi valla erinevates kultuuritemplites. Olen siiralt tänulik kõigi kollektiivide juhendajatele ja nende liikmetele kuna iga kontsert on olnud eripalgeline, meeleolukas ning pakkunud publikule imelisi elamusi.

Ilusat kevade jätku!
Raivo Ott
vallavanem

Saarde Vallavolikogu istungil

17. aprill 2025 toimus Saarde Vallavolikogu istung Kilingi-Nõmme Klubis. Istungil osales 14 volikogu liiget. Istungi päevakorras oli 9 punkti.

1. Anti määrus „Saarde valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniarendamise kava aastateks 2025-2037“.

2. Anti määrus „Saarde valla tehoiukava aastateks 2025-2028“.

3. Anti määrus „Sotsiaalteenuste osutamise tingimused ja kord“.

4. Anti määrus „Hädaolukorra seaduse sätestatud ülesannete täitmise delegeerimine“.

5. Võeti vastu otsus „Saarde valla arengukava ja eelarvestrateegia aastateks 2026-2035 koostamise algatamine“.

6. Võeti vastu otsus „Laenu võtmine“.

7. Võeti vastu otsus „Revisjonikomisjoni esimehe ja aseesimehe valimine“. Revisjonikomisjoni esimeheks valiti Andro Lemmik, aseesimeheks valiti Aleks Lind.

8. Võeti vastu otsus „Revisjonikomisjoni liikme valimine“. Revisjonikomisjoni liikmeks valiti Väino Lensment.

9. Vallavanem jagas informatsiooni.

Istung on järelvaadatav: <https://www.youtube.com/watch?v=YRq8PBpnAjE>

Kõigi Saarde Vallavolikogu otsuste, määruste ja protokollidega on võimalik tutvuda Saarde valla dokumendiregistris, mille leiate veebilehelt www.saarde.ee. Vallavolikogu määrused avaldatakse ka elektroonses Riigi Teatajas www.riigiteataja.ee.

Saarde Vallavalitsuse istungitel

16. aprillil toimunud istungil:

1. Eraldati raha reservfondist 5458 eurot Saarde kogudusele kiriku avatäide ja pastoraadi vihmaveetorstiku rekonstrueerimise toetamiseks.

2. Kinnitati Kilingi-Nõmme raamatukogu ja haruraamatukogude ajutised lahtiolekuajad seoses töötajate puhkustega perioodil 20.05.2025 kuni 08.09.2025 järgmiselt:

Kilingi-Nõmme raamatukogu: teisipäev, kolmapäev ja neljapäev 10.00 – 18.00; reede 10.00 – 16.00; laupäev 10.00 – 14.00; kuu viimasel reedel suletud.

Tihemetsa haruraamatukogu: esmaspäev 10.00 – 13.00; teisipäev 10.00 – 16.30; neljapäev 12.00 – 18.00.

Tali haruraamatukogu: teisipäev ja neljapäev 10.00 – 17.00; kolmapäev 10.00 – 13.30; kuu viimasel neljapäeval suletud; 01. juuli - 31. juuli 2025 suletud.

3. Hankes „Saarde valla mustkatete lõõkaukude ja defektide remondiks Saarde valla haldus-territooriumil“ tunnistati edukaks Verston OÜ (11947047) hinnapakkumus maksumusega 205,25 eurot käibemaksuga üks tund.

4. Hankes „Saarde valla kruusakattega teedel tolmutõrje teostamiseks“ tunnistati edukaks pakkumuseks Verston OÜ (11947047) hinnapakkumus kui majanduslikult soodsaim pakkumus maksumusega 634,85 eurot käibemaksuga üks tonn.

5. Anti kaks sotsiaalvaldkonna korraldust.

6. Anti ehitusluba aadressile Pärnu maakond, Saarde vald, Tihemetsa alevik, Autodroomi tee 4 akusalvestuskonteineri rajamiseks.

7. Anti ehitusluba aadressile Pärnu maakond, Saarde vald, Tihemetsa alevik, Autodroomi tee 5 akusalvestuskonteineri rajamiseks.

8. Anti ehitusluba aadressile

Pärnu maakond, Saarde vald, Allikukivi küla, Lasketiiru tee 2 päikeseelektrijaama püstitamiseks.

9. Anti ehitusluba aadressile Pärnu maakond, Saarde vald, Kilingi-Nõmme linn, Pärnu tn 47 mitteiluhoone laiendamiseks kuni 33%.

22. aprillil toimunud istungil:

1. Kinnitati Surju raamatukogu ajutised lahtiolekuajad perioodil 01. juuni kuni 31. august 2025 järgnevalt: Esmapäev, teisipäev, reede, laupäev, pühapäev – suletud; kolmapäeval avatud kell 09.00-17.00; neljapäeval kell 09.00-17.00.

2. Anti neli sotsiaalvaldkonna korraldust.

3. Anti korraldus Kase tee 4 katastriüksuse jagamiseks, sihtotstarvete ja lähiaadresside määramiseks.

4. Anti korraldus isikliku kasutuse seadmiseks.

5. Anti korraldus maa riigi omandisse jätmiseks.

30. aprillil toimunud istungil

1. Anti korraldus raha eraldamiseks.

2. Anti üks sotsiaalvaldkonna korraldus.

3. Anti ehitusluba aadressile Pärnu maakond, Saarde vald, Kilingi-Nõmme linn, Pärnu tn 65/1 mitteiluhoone katuse rekonstrueerimiseks.

4. Kinnitati ja anti projekteerimistingimused Pärnu maakond, Saarde vald, Väljaküla, 92 Tartu-Viljandi-Kilingi-Nõmme tee, Pärnu maakond, Saarde vald, Väljaküla, Vasu/Undi olemasoleva 10 kV õhuliini asendamine maakaabelliiniga projekteerimiseks.

5. Kehtestati Kilingi-Nõmme Gümnaasiumi poolt osutatavate teenuste hinnad.

6. Moodustati sisehindamismeeskond Saarde valla noorsootöö kvaliteedi hindamiseks.

7. Kinnitati Surju Kooli hoolekogu koosseis.

8. Kinnitati Pärnu maakonnas

Saarde vallas Kilingi-Nõmme linnas asuva Saarde tn 20 hoonestatud kinnistu võõrandamiseks korraldatud avaliku kirjaliku enampakkumise protokoll ja tunnistati avalik kirjalik enampakkumine nurjunuks, kuna enampakkumisele ei esitatud ühtegi pakkumist.

9. Anti korraldus viia läbi Saarde vallas Kilingi-Nõmme linnas asuva Saarde tn 20 hoonestatud kinnistu avalik kirjalik elektrooniline enampakkumine alghinnaga 22 500 eurot.

10. Kinnitati Pärnu maakonnas Saarde vallas Kamali külas asuva Karjääri kinnistu võõrandamiseks korraldatud avaliku kirjaliku enampakkumise protokoll ja tunnistati avalik kirjalik enampakkumine nurjunuks, kuna enampakkumisele ei esitatud ühtegi pakkumist

11. Anti korraldus viia läbi Saarde vallas Kamali külas asuva Karjääri kinnistu avalik kirjalik elektrooniline enampakkumine alghinnaga 100 000 eurot.

12. Anti korraldus Tartu Ülikooliga Saarde vallas Kilingi-Nõmme linnas Pärnu tn 2a asuva mitteiluhoone kasutamiseks sõlmitud üürilepingu muutmiseks.

13. Anti korraldus, Vakamaa katastriüksusele hoonestusõiguse seadmise menetluse lõpetamiseks. Saarde Vallavalitsuse 20.04.2022 korralduse nr 171 ja Saarde Vallavalitsuse 06.10.2020 korralduse nr 379 punkti 1.23 kehtetuks tunnistamiseks.

14. Anti korraldus Vakamaa katastriüksuse ostueesõigusega erastamiseks.

15. Anti korraldus algatada Saarde valla kasuks tähtajatu tasuta sundvalduse seadmise menetlus Saarde vallas Metsääre külas asuva Miku tee avalikuks kasutamiseks määramisel Miku tee 39/Lodja kinnistul.

16. Anti korraldus juubeliteotuste maksmiseks.

17. Volikogule edastatakse

heaks kiidetud otsuste eelnõud: Saarde Vallavolikogu 16.06.2021 otsuse nr 45 „Saarde valla valimiskomisjoni moodustamine ning liikmete ja asendusliikmete nimetamine“ muutmine“ ja „Arvamuse andmine Seljametsa II liivakarjääri kaevandamisloa taotluse kohta“.

18. Toimus arutelu ja otsustati poolthäälteenamusega lubada ajavahemikul 12.07.2025 kell 10.00 kuni 13.07.2025 kell 02.00 MTÜ-I Tihemetsa Vilistlane: 1) korraldada vilistlaste kokkutulekul osalejate parkimine Asuvere tee 4 kinnistul ja 2) sulgeda mootorsõidukitele Peahoone tee lõik Valga-Uulu tee ja Lasteaia tee vahelisel lõigul, kuid tagada Peahoone tee 2 ja 4 kohalikele elanikele ligipääs.

07. mail toimunud istungil

Arutati taotlust Majjooksu ürituse ajal 07.05.2025 piirata ajavahemikul 17.30-19.00 kiirust 30 km/h Kilingi-Nõmme kesklinna parki ümbritsevatel tänavatel (Kiriku, Laada ja Pärnu tn) ning liiklusele sulgeda Turu tänav. Otsustati nõustuda taotluses soovitud ning kooskõlastada piiranguid.

08. mail toimunud istungil

1. Anti luba avaliku ürituse korraldamiseks (KultuuriTuuri lõpu kontsert) Kilingi-Nõmme suveaias 25.05.2025 kell 14.00-17.00.

2. Anti luba avaliku ürituse korraldamiseks (Rändaja ehk Indrek Tammoja kontsert) Kilingi-Nõmme Klubis 15.05.2025 kell 19.00-21.00.

3. Muudeti Saarde Vallavalitsuse 16.10.2024 korralduse nr 2-3/436 „Kilingi-Nõmme lasteaed Kröll hoolekogu koosseisu kinnitamine“ punkti 1.1. ning Kilingi-Nõmme lasteaed Kröll hoolekogu koosseisu kinnitati vallavalitsuse humanitaarõnunik Ardo Agasild.

4. Moodustati noorte omaalgatuse toetamise hindamise komisjon.

5. Väljastati reklaamiluba.

6. Anti luba avaliku ürituse korraldamiseks (kevadlaad) Kilingi-Nõmme suveaias 25.05.2025 kell 08.00-14.00.

7. Eraldati raha reservfondist 366 eurot MTÜ Naiskoor Kanarbik osalemiseks Viljandi laulu- ja tantsupeol.

8. Anti korraldus Vana-Koriste katastriüksuse jagamiseks, sihtotstarvete ja lähiaadresside määramiseks.

9. Anti korraldus Pihlaka tee 9 katastriüksuse jagamiseks, sihtotstarvete ja lähiaadresside määramiseks.

10. Anti seitse sotsiaalvaldkonna korraldust.

11. Anti korraldus servituudi seadmiseks.

12. Anti arvamus volikogu otsuse eelnõule „Saarde valla tuulepargi ja tuulepargi toimimiseks vajaliku taristu kavandamise kohaliku omavalitsuse eriplaaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamise koostamise lõpetamine ning Saarde valla üldplaneeringus tuuleenergeetika arendustegevuse peatamine“. Vallavalitsus leidis, et eelnõu ei ole õiguslikult ja faktiliselt põhjendatud ning puudub alus kohaliku omavalitsuse eriplaaneeringu lõpetamiseks, millest tulenevalt otsustati poolthäälteenamusega otsuse eelnõu mitte heaks kiita. Vallavalitsus esitas otsuse eelnõu volikogule lahendamiseks koos vallavalitsuse seisukohaga.

13. Otsustati heaks kiita ning volikogule edastada volikogu otsuse eelnõu „Loa andmine kinnisasja omandamiseks“.

14. Toimusid arutelud ning info jagamine. Volikogule edastati otsuse eelnõu „Revisjonikomisjoni tööplaani kinnitamine“. Vallavalitsuse istungite protokollidega ja juurdepääsupiiranguteta korraldustega on võimalik tutvuda Saarde valla dokumendiregistris, mille leiate veebilehelt www.saarde.ee

Kriisivalmidus algab meist endist

Hiljutine ulatuslik elektrikatkestus Hispaanias ja Portugalis tuletas taas meelde, kui palju sõltub meie igapäevaelu elektrist. Koos vooluga kaovad sageli ka teenused, mida peame iseenesestmõistetavaks – side, küte, veevarustus, kauplused, pangaautomaadid, tanklad. Selleks, et sellistes olukordades toime tulla, peaks igal inimesel olema kodus isiklik varu toitu, vett ja läbimõeldud plaan, kuidas püsida soojas ning hoida ühendust ka siis, kui elekter on kadunud päevadeks.

Just rahulikul ajal tehtud ettevalmistused loovad kindlustunde ja aitavad äreval hetkel paremini toime tulla.

Kriisivaru ei ole midagi erilist, vaid osa tavalisest elust

Kriisivaru ei ole midagi sellist, mis peaks seisma kapinurgas „mustadeks päevadeks“. Tegelikult võiks võtta varumist nagu tavapärast elukorraldust, lihtsalt teadlikumalt ja ette mõeldes. Selle asemel, et varuda midagi erilist, piisab sellest, kui sul on alati natuke rohkem kodus olemas: toitu, mida nagunii sööd, vett, mida jood, ja ravimeid, mida vajad.

Tasub läbi mõelda:

- Kas mul on toitu, mis ei vaja külmkappi ega keetmist?
- Kas mul on joogivett vähemalt ööpäevaks ja tean, kust seda juurde saada?
- Kas mul on võimalus kasutada telefoni või kuulata raadiot ka siis, kui voolu ei ole?

Vaata üle, mis sul juba kodus olemas on, ja uuri täpsemalt kodulehelt www.olevalmis.ee.

Kerksuskeskus on koht, kus saab kriisi ajal infot ja abi

Kui elekter kaob, telefon enam ei tööta ja kraanist ei tule vett, on hea teada, et Saarde vallas avatakse keskused, kuhu saab kriisiolukorras pöörduda. Neid kohti nimetatakse kerksuskeskusteks, avatud kriisi ajal kogukonnale tuttavas hoones selleks, et jagada infot olukorra kohta, käitumisjuhiseid, joogivett või teavet vee kättesaadavuse kohta, telefoni laadida või infot, kus laadida saab.

Saarde vallas on kaheksa võimalikku kerksuskeskust, kuid neid kõiki ei pruugita iga kriisi korral avada. Nendest keskustest, mis on kriisi hetkel avatud annab Vallavalitsus teada kohalike infokanalite ja infostendide kaudu.

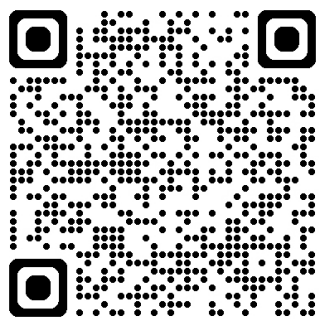
- **Saarde Vallavalitsus** – Nõmme 22, Kilingi-Nõmme
 - **Kilingi-Nõmme raamatukogu/õpilaskodu** – Sambla 20
 - **Surju Rahvamaja** – Sireli, Surju küla
 - **Tihemetsa Huvi- ja Spordikeskus** – Valga mnt 21
 - **Tali Raamatukogu** – Kase tee 1, Tali küla
 - **Kilingi-Nõmme Klubi** – Pärnu tn 73
 - **Lähkma külamaja** – Lähkma küla, Saarde vald
 - **Ristiküla külamaja** – Sääse-nurga, Kalda küla
- Kerksuskeskused on tähistatud punase sümboliga.

Infostendid on kindlad teejuhid kriisi ajal

Pikaajalise kriisi ajal võib juhtuda, et tavalised infokanalid nagu internet, raadio või mobiiltelefon ei tööta. Sellisel hetkel võib tunduda, et oled infost ära lõigatud, aga tegelikult on olemas lihtne lahendus – infostendid. Need on olemasolevad infostendid üle valla, kuhu Saarde Vallavalitsus edastab juhiseid, ohuteateid ning praktilisi soovitusi elanikele. Need asuvad erinevates ligipääsetavates kohtades üle valla. Valla kriisistaap hoolitseb selle eest, et ajakohane info jõuaks konkreetsetele stendidele kiiresti ja korrektselt.

Ole valmistunud ja vaata juba täna, milline infostend jääb sinu kodu või liikumistee lähedale.

1. **Jaamaküla** – Surju-Sauna-metsa majade juures
 2. **Jäärja** – Nurme tee ääres
 3. **Kanaküla** – kaupluse kõrval
 4. **Kilingi-Nõmme** postimaja
 5. **Kilingi-Nõmme** Sauga kauplus
 6. **Laiksaare** – bussipeatuse kõrval
 7. **Metsääre** – Laadi paisu kõrval
 8. **Rabaküla** – Rabametsa-Ilvese tee otsas
 9. **Ristiküla** – Sääse tee ääres
 10. **Surju** – kaupluse kõrval
 11. **Tali** – kaupluse kõrval
 12. **Tihemetsa** – kaupluse kõrval
 13. **Tõlla** bussipeatuses
 14. **Veelikse** – bussipeatuse kõrval
- Nutiseadmega näeb siit ruutkoodilt avades Maa-ameti kaardirakendusele märgitud kerksuskeskuseid ja infostende.

Riiklik ohuteavitus EE-ALARM

Kui on oht inimese elule, tervisele või riigi julgeolekule, annab riik sellest teada võimalikult kiiresti. Seda kutsutakse ohuteavituseks ning selleks kasutatakse spetsiaalset süsteemi nimega EE-ALARM. 14. mail 2025 testiti esmakordselt

üleriigilist EE-ALARM süsteemi, sealhulgas käivitused esimest korda ka ohusireenid. Testi käigus ilmnes mitmeid puudusi, kuid just sellepärast ongi sellised testid vajalikud, sest kõiki kitsaskohti ei ole võimalik tuvastada paberil.

Ohuteavituse edastab riik alati mitme kanali kaudu:

- **SMS-sõnumid** saadetakse telefonile ja sõnum algab alati ametiasutuse nimega, näiteks: EE-ALARM: Päästeamet teavitab!
- **Teated läbi mobiilirakenduste** „Ole valmis!“ ja „Eesti äpp, mis edastavad ohuteateid ja sisaldavad juhiseid kriisiolukordadeks.“
- **ETV ja ERR kuvavad ribatekste ekraanil**, kui oled parajasti telekat vaatamas või uudisportaali sirvimas.
- **Sireenid** käivitab riik ainult äärmuslikul juhul, kui on kiire ja vahetu oht sinu. Hetkel on välja ehitatud sireenivõrgustik vaid suuremates asulates (22 asulat).
- **Vajadusel kasutatakse valjuhääldeid**, ukse-uksele teavitust ja droone.

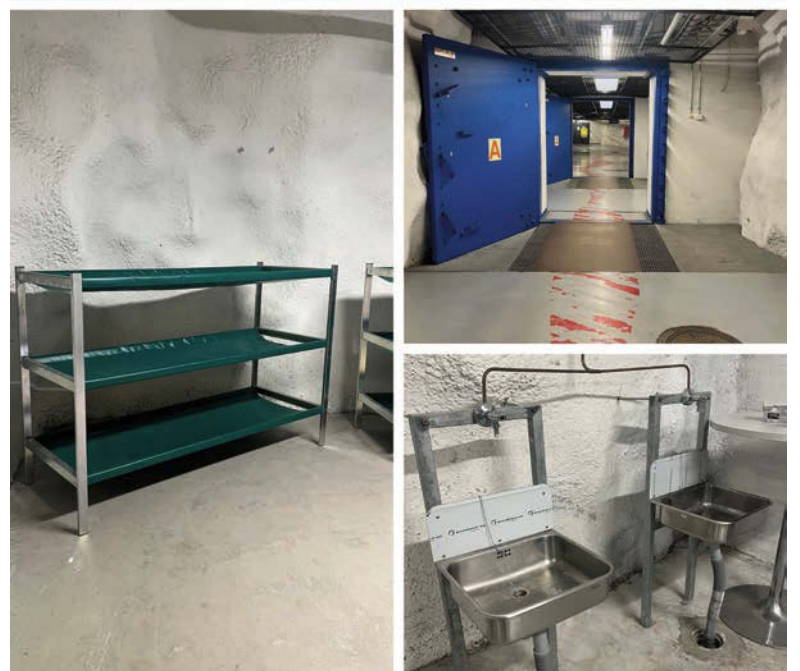
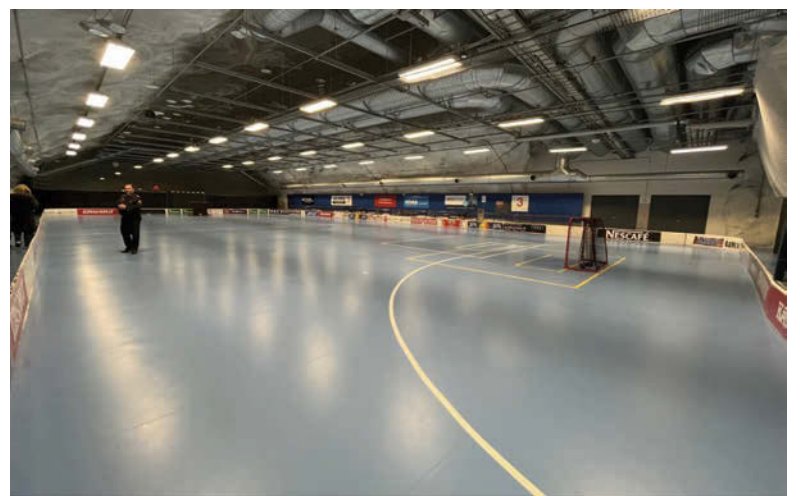
Kui saad riigilt ohuteavituse, võta seda alati tõsiselt, käitu vastavalt juhistele ja otsi lisateavet usaldusväärsetest allikatest: www.olevalmis.ee; www.kriis.ee; riiginfo telefonil 1247.

Kuhu varjuda ootamatu ohu korral?

Ohuolukorras annab riik sulle kõikide ohuteavituse- ja meediakanalite kaudu teada, et pead varjuma. Varjumine on hädavajalik olukordades, kus tekib kiire ja otsene oht elule ja tervisele. See võib olla suurõnnetus ohtlike kemikaalidega, plahvatus, sõjaline rünnak või muu ootamatu olukord. Kõige parem koht varjumiseks on lähim tugevate seintega ruum, eelistatavalt akendeta ja maa-alune. Kui sellist kohta pole, siis kasuta niinimetatud „kahe seina reeglit“ ja proovi leida ruum, kus sinu ja välis-õhu vahel on vähemalt kaks seina.

Avalik varjumiskoht on hoone, mis on mõeldud inimestele ajutiseks varjumiseks kriisiolukorras, kui viibitakse avalikus ruumis. Avalikud varjumiskohad on tugevate seinte ja lagedega, eelistatavalt akendeta ruumid, mis asuvad maa all või hoonete esimestel korrustel.

Avalikud varjumiskohad on tähistatud sinise kolmnurgaga

Soome tsiviilkaitsevarjend

oranžil taustal, see on rahvusvaheline tsiviilkaitse sümbol.

Saarde valla avalikud varjumiskohad:

- **Kilingi-Nõmme Tervise- ja Hoolduskeskus** – Pärnu tn 65/1
- **Tihemetsa Huvi- ja Spordikeskus** – Valga mnt 21

Õppus KEVADMURD

Saarde Vallavalitsus osales 23. aprillil toimunud üleriigilisel kriisioppusel, mille eesmärk oli harjutada kohaliku omavalitsuse rolli täitmist elutähtsate teenuste katkemise ja taastamise olukorras ning testida teavitussõnumite saatmist ja koostööd teenuseosutajatega. Õppuse stsenaariumi kohaselt tabas Eestit ulatuslik lumetorm, mille tulemusel katkes elektrivarustus seitsmeks päevaks, tekitades häireid veevarustuses, kanalitatsioonisüsteemides, küttevõrgus ja muudes elutähtsates teenustes.

Saarde Vallavalitsuse ja valla asutuste osalemine õppusel oli oluline samm kriisivalmiduse suurendamisel. Sellised õppused on hädavajalikud, sest õppuste käigus saadud kogemused ja õppetunnid aitavad parandada kriisivalmidust ning tagada, et omavalitsus suudab kriisiolukorras kiiresti ja tõhusalt tegutseda.

Kogume kogemusi Soomest

Sel kevadel korraldab Päästeamet Eesti omavalitsuste esindajatele õppereisi Soome, et tutvuda põhjanaabrite kogemustega elanikkonnakaitstes. Saarde vallast osaleb õppereisil abivallavanem Kati Vaher, kelle vastutusalasse

kuuluvad muu hulgas ehituskorraldus ja planeeringud, ehk just need valdkonnad, mis puudutavad otseselt ka tulevikus varjendite rajamise nõudeid ja nende seost uute hoonete ehituslubadega. Õppereisil nähtu aitab Saarde Vallavalitsusel paremini valmistuda ka lähenevate seadusemuudatuste rakendamiseks ning elanikkonnakaitse süsteemi arendamiseks valla tasandil. Pildil Helsingi suurim maa-alune varjend - Merihaka tsiviilkaitsevarjend, mis ehitati aastal 2003.

Ka sina saad panustada ühisesse kriisivalmidusse

Vabatahtlikuna saab toetada kriisivalmidust mitmel moel: aidates infot jagada, toetades abivajajaid või osaledes ettevalmistustes. Piisab tahtest kaasa lüüa ja valmisolekust olla toeks, kui kogukond abi vajab.

Rohkem teavet kriisivalmiduse, kerksuskeskuste, infostendide ja varjumiskohtade kohta leiad Saarde valla kodulehelt: www.saarde.ee.

Kui sul on küsimusi kriisiks valmistumise kohta või soovid panustada vabatahtlikuna, võta ühendust tel 520 9502, e-post: mairi.lilleleht@saarde.ee.

Turvalist meelt ja teadlikke valikuid kõigile Saarde elanikele!

Mairi Lilleleht

Saarde elanikkonnakaitse ja kogukonnatöö spetsialist

Laulu- ja tantsupeo tuli liigub metsast mereni läbi Pärnumaa

XXVIII laulu- ja XXI tantsupeo „Iseoma“ tuli süttib 15. juuni päikesetõusul Tartus. Tuletulemine kulgeb läbi kõigi Eesti maakondade ning tuli jõuab Tallinnasse 2. juulil. **Pärnumaa** hoida on laulu- ja tantsupeo tuli 21. juuni hommikust kuni 22. juuni hommikuni.

Pärnumaa ISEOMA käib metsast mereni! Me oleme mere- ja metsamaa, jõemaa ja soomaa, maaharija- ja karjakasvatamajamaa, supelsaksamaa ja kaupmehemaa, kalamehe- ja jahimehemaa, koorilaulumaa ja käsitöömaa. Liivimaa ja Eestimaa. Meil on Jakobson ja Jannsen, Koidula ja Lüdigi ja Järvid. Peotuli saabub meile läbi Saarde valla laante, tema auks laulame Lüdigi sünnipaigas, hõiskame Eesti laste muusikahariduse hällis Sindis, laulame-tantsime Pärnu uue silla avatuks, puudutame Manijal Kihnu kultuuriruumi. Sõidame kuni suur vesi vastu tuleb – ja Varblas ta tuleb! Saarlased viivad tule üle vee.

Tuleteekond Pärnumaal algab 21. juunil kell 9.40, kui tuli võetakse pidulikult vastu Viljandimaalt Kõpus. Esimesena tervitavad seda Kilingi-Nõmmes Saarde valla koorid ja tantsurühmad. Järgneb peatus Lähkma külamajas, kus tulele laulavad, mängivad ja tantsivad kohaliku kogukonna inimesed ja kollektiivid. Värvikas rongkäik, mida saadavad mootorrattad, liigub edasi Vas-

krääma, kus Mihkel Lüdigi sünnipaigas tervitavad tuld mees- ja poistekoor ning tantsurühmad.

Pärastlõunane tuleretk kulgeb Seljametsale, kus kõlab „Lööme loojanguni lokku“ ansambli ja tantsijate saatel, ning edasi Sindisse, kus toimub kogu Tori valla laulu- ja tantsupäev – kaasa löövad laulu- ja tantsupeo protsessis osalevad valla lauljad ja tantsijad.

Tulepidu jõuab Pärnu uue silla Rääma tänava poolse otsa orienteeruvalt kell 15, kus tuletõrvikuga liiguvad üle silla puhkpillimuusika ja rahvatantsijate saatel tantsu- ja laulupeo „Iseoma“ Pärnust pärit lavastusmeeskonna liikmed ja liigijuhid. Silla ületades jätkub tuleretk kontsert kesklinna poolses otsas.

Pärnust edasi liigub tuli Audru kiriku aeda Aleksander Kunileiu mälestuskivi juurde. Esineb Audru koor ja osaleb Kaitseliidu Pärnumaa Soontagana malevkond. Tuli saadetakse edasi palvega meie maa ja rahva eest.

Õhtupoolikul, orienteeruvalt kell 16.50 jõuab tuli Munalaiu sadamasse, kus Kihnu ja Manija rahvas tervitab seda laulude ja tantsudega oma kodukeeles. Tuli teeb ka kiire paadiretke Manija saarele.

Eriline hetk ootab ees ka Tõstmaa mõisas, kus esinevad kohalikud rahvamaja kollektiivid ja kõlab kodupaika kiitev sõna.

Varbla tuulikute juures teeristis ootavad tuleteelisi ratsanikud koos 2 hobusega, kes võtavad tuletõrviku ja liiguvad Varbla sadamasse. Õhtu kulmineerub Varbla sadamas kontserdiga „Kõik saab alguse kodulävelt – ise oma“. Kontsert jutustab maast, merest ja oma kodust, taustale luuakse ehtne merekultuuri õhustik – taustal surfajad ja kalurid, laval Lihula kultuurimaja naisrühm ja Hanila küla-kapell. Õhtu jätkub simmaniga, kuhu kõik soovijad on oodatud.

Laulu- ja tantsupeo tuli jääb ööseks puhkama Varbla sadamahoonesse.

22. juuni hommikul kell 9.30 algab Varbla sadamas Lääneranna segakoori laulu saatel pidulik tule üleandmine saarlastele. Tule viib üle mere saarlaste purjekas, mida saadab Varbla merepäästjate kaater. Tuli liigub üle vee Kõiguste sadamasse ehk järgmisesse maakonda.

Laulupeo tule pidulik teekond Tartust Tallinnasse toimus esmakordselt 1969. aastal, mil esimesest laulupeost möödus 100 aastat. 1990. aastast alates on pidulik tuletulemine Tartust Tallinnasse saanud osaks üldlaulu- ja tantsupidude traditsioonist. Tuletulemist korraldab Eesti Laulu- ja Tantsupeo SA koostöös kohalike omavalitsuste ning ESTO korraldustoimkonnaga 15. juunist kuni 2. juulini.

XXVIII laulu- ja XXI

ISEOMA TULETULEMINE 2025 PÄRNUMAAL

21. JUUNI

9.40 Soomaa meiereis Kõpus tule vastuvõtmine Viljandimaalt
10.40 Kilingi-Nõmme bussijaamas Saarde valla rahva tervituskontsert
11.50 Lähkma külamajas tervitavad tuld küla pillimehed, Surju Sõbratarid ja naiskoor Kirekeel
12.40 Vaskraamas tervitavad tuld Mihkel Lüdigi nim meeskoor ja poistekoor ning tantsurühmad Kuu ja Pastlapaar
13.15 Seljametsa rahvamajas esinevad rahumuusikaansambel Palat nr 7 ning tantsurühmad Virtin. Kuu ja Pastlapaar
13.50 Sindi gümnaasiumis toimub Tori valla laulu- ja tantsupäev, tule tervituskontsert
15.00 Pärnu uue silla Rääma-poolses otsas laulu- ja tantsupeo tule tervitamine – tuli liigub laulu ja tantsuga üle vastavaatunud silla
15.10 Pärnu uue silla kesklinna poolses otsas laulu- ja tantsupeo tule tervituskontsert
16.10 Audru Püha Risti kirikus tule õnnistamine, esinevad Audru koor ja Kaitseliidu Pärnumaa Soontagana malevkond
16.50 Munalaiu sadamas Kihnu rahva tervitus
17.05 Manilaiul tervituskontsert Manija ja Kihnu rahualt
18.30 Tõstmaa mõisas tervitavad tuld Tõstmaa rahvamaja kollektiivid
20.00 Varbla sadamas kontsert „Kõik saab alguse kodulävelt – ise oma“, õhtu jätkub simmaniga

22. JUUNI

9.30 Varbla sadamas hommikukontsert ja tule üleandmine saarlastele

Vaata kogu tule teekonda üle Eesti ja interaktiivset kaarti: www.laulupidu.ee

XXVIII LAULU- JA XXI TANTSUPIDU
ISEOMA
3.-6. JUULI 2025

tantsupidu toimub 3.–6. juulini 2025 Tallinnas. Laulupeo kunstiline juht on Heli Jürgenson, tantsupeo peala-

vastaja on Helena-Mariana Reimann ning rahvamuu-sikapeo loominguline juht on Helin Pihlap. Laulu- ja

tantsupeo korraldaja on Eesti Laulu- ja Tantsupeo Sihtasutus.

Surju raamatukogus

3. mail toimusid Surju raamatukogus Maailma Esimesed Unistamistalgud! Unistamispesas olid unistasid Eesti tulevikust aastal 2050, mõeldes nii endale aga rohkem ikka meie järglastele. Mis ootab meid ees, mida saaks muuta juba täna nii iseendas kui riigis, et tulevik oleks helge ja kuidas seda koos loomist alustada!? Kui me suudame midagi ette kujutada siis suudame seda ka teostada, ilma unistamiseta ei oleks maailmas ka arengut ja edasiminekut. Ka kõik teadussaavutused on saanud alguse kellegi unistustest. Täname oma toredat unistamisjuhti Mai-rit, kes on tore ja avatud inimene, heade teadmistega ning oskas meid suunata väljendama oma mõtteid. Mitmetunnisest unistamisest tegi ta ka **lühikokkuvõtte:**

Need Surju elu puudutavad unistused saavad talletatud esimeste unistamistalgute ajalukku! **Rahu riikide ja inimeste vahel; austus iga töö ja inimese vastu; vaata teineteisele silma ja tere-tame; väike ja kohalik on häa; lapsed on tulevik; inimesed on olulisemad kui reeglid; loomad ja loodus ei tohi jääda tara taha; austusega ja kooskõlas loodusega; tehnoloogia toetab mitte ei asenda; toetame teineteist rohkem ja vastandume vähem... usume, et unistused viivad meid edasi.**

*** MAI ON MITMEKESISE KUU**, mill kutsutakse kõiki märkama inimestes erinevusi, kui ka väärtustama seda, mis meid erinevuste kiuste kokku toob. **2025. aasta teemaks on vaimne tervis**, millega tõstame teadlikkust neuroerinevustes ning inimeseks olemise muredest ja rõõmudest. Eesti Inimõiguste Keskus on pannud kokku **raamatuseo- tuste nimekirja**, kust leiab ilukirjandust, lasteraamatuid, teadus- ja

kogemuslugusid ja palju muud. Nimekirja leiab raamatukogust ja välja on pandud ka **temaatiline raamatunäitus „TARKUSED ISEENDALE“**.

*** AVASTA EESTI RAAMATUKOGUSI!**

1. maist kuni 1. oktoobrini ootab Sind raamatukogudes, üle Eesti, **TEMPLIMÄNG**. Osalemiseks: *Külasta erinevaid raamatukogusid; *Vasta raamatukoguhoidja poolt esitatud küsimustele; *Saad endale templipassi, kuhu kogud erinevate raamatukogude templeid; *Kui oled kokku kogunud viie raamatukogu templeid ja templipass on täis, siis anna see raamatukoguhoidjale ning osaled auhinnaloosis; *Kui tahtmist saad täita veel templipasse ja kõik passid lähevad eraldi loosirattasse! Mäng on juba hästi käima läinud ja raamatukogudest on esimesed templipassid välja läinud. **Surju raamatukogu külastasid K-Nõmme Tervise- ja Hoolduskeskus töötajad, kes vaatasisid näituseid ja said templipassi-**

desse ka esimese templeid!

*** 27.-30. mail saavad lugemisisuprogrammi LUGEMISISU, tublid lugejad, kätte DIPLOMID!**

*** LASTEKAITSEPÄEV RAAMATUKOGUS!**

Kuna on Eesti Raamatu Aasta 2025, siis ka suurem tähelepanu raamatukogudele. **1. juunil algusega kell 12.00, tähistame LASTEKAITSEPÄEVA**

SURJU RAAMATUKOGUS. *RAAMATUNÄITUS – laste lemmikutest; ***MEISTERDAME, *NUPUTAME, *MÄNGIME, *VESTAME JUTTE; ÜLLATUSED...** Surju-Ilvese külaseltsiga kutsume teid osalema, et mõned tunnid, koos mõnusalt aega veeta!

KOHTUME RAAMATUKOGUS! Riita Lillemets
Surju raamatukogu

NB! SURJU RAAMATUKOGU LAHTIOLEKUAJAD SUVE KUUEL!

Juuni, juuli ja august AVATUD:

KOLMAPÄEVAL 9.00 – 17.00
NELJAPÄEVAL 9.00 – 17.00

**** Palun tagastage läbiloetud raamatud!**
**** Valige meelepärane raamat suvelugemiseks!**
**** Väärt kirjandus muudab suvepuhkuse sisukamaks ja enesetunde paremaks!**

**** Toredat suve ja kohtume raamatukogus!**

Akordionipäev Kilingi-Nõmmes

6. mail 1829 esitas Armeenia päritolu orel- ja klaverimeister Cyrill Demian koos oma kahe poja Karli ja Guidoga Austrias, Viinis akordionile patendi. Uut tüüpi pill koosnes väikesest kastist ja selle külge kinnitatud lõõtsast. Uus instrument oli 9 tolli pikk, 3 tolli lai ja 2 tolli kõrge. Pillil oli 5 klahvi.

Patent kiideti heaks ja sellel aastal tähistasime juba akordioni 196. sünnipäeva.

Suur akordionipäeva kontsert

toimus 6. mail Kilingi-Nõmme klubis. Meie muusikakoolist esines 16 akordionisti – õpilased, õpetaja, vilistlased ja üks lapsevanem. Külla tulid akordionistid Tartu I Muusikakoolist, Tartu II Muusikakoolist ja Nõo Muusikakoolist. Kontserdil kõlasid etteasted klassikalisest muusikast, rahvamuusikast, Eesti heliloojate originaallooming akordionile ja palju erinevaid seadeid akordionile.

Esinesid solistid ja erinevad

ansamblid, orkestrid. Kilingi-Nõmme Muusikakooli esindasid solistid Sandra Juust, Elisabeth Virkus, Karl Nikolai Meibaum ja meie akordioniorkester.

Akordioni sünnipäeva kõige toreدام hetk oli ühisorkestri esinemine, koos mängis 40 akordionisti! Iga esineja sai tänutäheks kiidukirja ja magusa ampsu.

Aasta pärast tähistab sama seltskond akordioni sünnipäeva Tartus.

Õnnela Teearu

Foto: Kalju Sarapu

Foto: Katrin Läll

Võimlemisklubi Githa pälvis vabariiklikul võimlemisfestivalil suurepäraseid auhinnalisi kohad

19. aprillil toimus Tallinnas “Kalevi” vabariiklik võimlemisfestival, kus vastavalt žürii antud punktidele (maksimaalne 100 punkti) teenisid 91 punktiga kuld-

medalid võimlemisklubi Githa 3. klasside rühm Kikimikid, hõbe-medalid aga 4.-5. klasside rühm (86 p.) ja 7.-10. klasside rühm (88 p.).

Fotod: Margit Schmidt

Kilingi-Nõmme Lasteaed „Krõll”

Krõlli Rebaste tegusad isad

Kilingi-Nõmme lasteaed Krõlli rebaste rühma peres on väga tegusad ja kuldsete kätega isad. Sellele saladusele saime me jaole juba novembris, kui isad meisterdasid oma rebasekutsikatele vaid paari tunniga väga uhke ja ilusa kortermaja “Kiusamisest Vabaks” metoodika karudele. Kuna neil see nii kiiresti ja hästi välja tuli, küsisid õpetajad naljaga pooleks, et kas nad uut mudakööki ei taha kevadel äkki meile ehitada (eelmine – samuti lastevanemate poolt ehitatud on oma aja ära elanud).

Naljaga pooleks sai seda öeldud, aga tublid ja tegusad isad panid pead ja seljad kokku ning võtsid uue töö käsile! Kõigepealt alustati planeerimisega – ükski ehitus ei saa ju valmida ilma joonisteta – planeeriti, mõõdeti ja joonestati uhked joonised. Siis kogusid isad ehitusmaterjali ja emad kõõginõud ja -tarvikud kokku ning ehitus võis alata! Nagu igal korralikul ehitisel – ka meie uuel kõõgil on isegi katus peal ning lisaks on mitu ahju ja pliiti – nii saame kohe mitmekesi korruga kõõgis imemaitsevaid liivakooke erinevate garneeringute ja mitut mudasuppi erinevate lisanditega üheaegselt keeta!

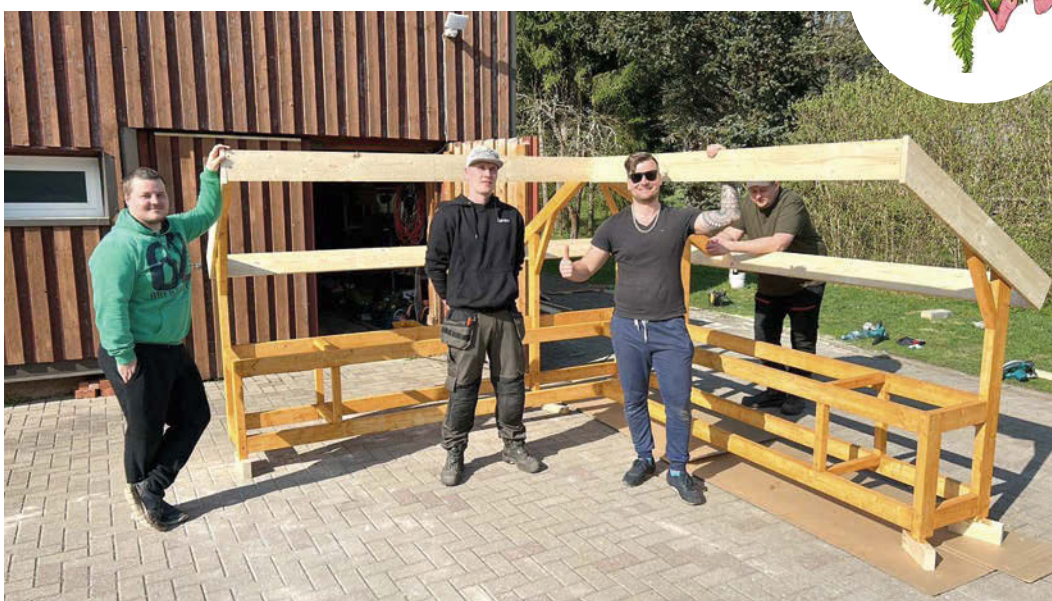
Mai keskel pidasid rebased oma rühmas maha ühe toreda perepeo, mille järel lastele ka esmakordselt uut ehitist tutvustati.

Rebasepere suured tänusõnad kuuluvad Käthi-Sofie, Villiami, Saara, Leonhardi ja Joeli peredele! Ehitamisel panustasid: Andres Jefimov, Mihkel Lensment, Indrek Lensment, Tanel Ringas, Harri Kramm. Kõõgi inventari muretsesid Kätlin Jänes-Jefimov ja Sirli Friedrichson.

Suur tänu väikeste ja suurte rebaste poolt!

Karude maja

Perepidu

Kilingi-Nõmme Gümnaasium

Hamstritest lembelinnuni – lemmiklooma-päev tõi 2.b klassi rõõmu ja elevust

Juba talvel arutasid 2.b lapsed, et meil on külas käinud väga palju erinevaid inimesi, aga mitte ühtegi pere lemmikut. 30. aprillil toimuski klassi lemmikloomapäev. Hommikust alates võis klassiruumist kuulda elevil hääli, sest koolimajja tulid koos saatjatega mitmed loomad.

Päeva jooksul said lapsed tuttavaks väga erinevate tegelastega. Mirete-Ly ema ja õde tõi klassi armsad ja uudishimulikud hamstrid, Grettel tutvustas eksootilisi Aafrika hiidtigusid, õpetaja Mare näitas oma Shetlandi lambakoera Hugot. Kristo ema võttis kaasa jänesed, Reanna ema lembelinnu ning Marieli õde jõudis lõpuks viiendasse tundi kassiga, kes varem ennast kätte ei andnud. Iga laps rääkis lühidalt oma lemmiku harjumustest, hooldamisest ja iseloomust ja nii oli kõigil võimalus saada teada midagi uut karvaste ja sulaliste sõprade kohta.

Üheks tipphetkeks kujunes kohtumine rahvusvaheliselt tunnustatud koerte välimikukohtuniku, koerte kasvataja ja aretaja Dina Kornaga, kes tuli külla koos oma papillon Beauga. Dina rääkis lastele väga huvitavalt sellest, kuidas ja mida koertenäitustel hinnatakse ning miks tõuaretus on oluline. Kaasas olid erinevad auhinna, mida Dina kasvandikud on rahvusvahelistel võistlustelt saanud. Lapsed kuulaskid tähelepanelikult ja

esitasid palju küsimusi, millele Dina põhjalikult vastas. Beau näitas oma erinevaid oskusi ning oli väga meelitatud, kui teda paitati ning pildistati.

Viimases tunnis hüppas klassi üllatuskülaline – õpetaja Ly Rätsepa koer Hubert, kes nautis täiel rinnal laste tähelepanu. Lisaks toimus klassis ka põnev viktoriin, kus lapsed said näidata oma teadmisi lemmikloomade kohta. Kogu päeva vältel esitleti kodus ette valmistatud projektitöid. Need olid kirjutatud pere lemmikutest ning pakkusid nii kaaslastele kui ka õpetajale palju põnevat kuulamist.

Kogu päev oli huvitav ja emotsiooniderohke. Lapsed õppisid palju uut, said veeta aega koos loomadega ning neid paitada ja sülle võtta. Lemmikloomapäev võeti 2.b klassi poolt kokku

järgmiselt:

Mulle meeldis Finnit kätte võtta. Mulle jäi meelde, et maailmas on suuri tiguseid. Arabella

Minu jaoks olid täna kõige olulisemad teod, sest nad on nii nunnud. Kiandra
Sain teada, et kui sa endale kassi võtad, siis tal võib olla mingi haigus. Eliisabeth

Ma sain palju teadmisi. Lemmikloomapäev oli väga lõbus. Rasmus

Minu jaoks oli uus see, et looma hindamisel on nii palju vaja vaadata. Kõige toredam oli see, kui koer Hubert lambist klassi lasti. Brigita

Ma ei teadnud, et nii suu-

red teod olemas on, et kalad silmad lahti magavad ja et hamstrid hammustavad pehme. Karolin

Minu jaoks oli täna lõbus jäneste käes hoidmine ja loomadega mängimine. Kristo
Ma sain täna teada, et tiguseid peetakse lemmikloomadena. Kõige lemmikum loom oli minu jaoks koer Beau. Juss Joosep

Minu jaoks oli kõige olulisem, et saime teada nii lemmikute kui ka nende omanike kohta. Mariel

Tekst ja fotod
Mare Tallo

Kilingi-Nõmme Gümnaasiumi 2.b klassi õpetaja

KILINGI-NÕMME GÜMNAASIUM
1. klassi vastuvõtt
19.-31. maini 2025
kooli kantseleis

Info telefonilt 449 2264
elektroonselt e-postile info@kng.edu.ee või
E-T kell 12-15 ja K-R kell 8-12
laupäeval, 31. mail kell 9.30-11.30

Nõutavad dokumendid:
avaldus (soovi tähtaeg), õpilase sünnitõend, vanema isikut tõendav dokument, õpilaspileti pilt ja avaldus (õpilaspileti soov korraldada), isikuandmete töötlemise nõusolek (soovi tähtaeg)

KILINGI-NÕMME GÜMNAASIUM OOTAB 1. KLASSI
ASTUVAID ÕPILASI JA VANEMAI
31. MAIL KELL 10.00 KOOLI!

- saame kokku klassijuhatajatega
- tutvume koolimajaga
- räägime õppevahenditest
- vastame küsimustele
- sööme kringlit ja joo me morssi!

Klassijuhatajad Terje ja Sveta

KILINGI-NÕMME GÜMNAASIUMI LÕPUAKTUSED

13. juunil 2025
kell 15.00 põhikooli lõpuaktus

19. juunil 2025
kell 15.00 gümnaasiumi lõpuaktus

AKTUSED TOIMUVAD
KILINGI-NÕMME KLUBIS

VASTUVÕTUINFO
10. KLASSI ASTUJATELE
2025

KING
Kilingi-Nõmme Gümnaasium

16. - 17. juuni
dokumentide
vastuvõtt
ja vestlused
KINGis

Turvaline ja toetav õpikeskkond

Valikkursused koostöös Sisekaitseakadeemia ja TÜ Pärnu Kolledžiga

Tasuta toitlustus, õpilaskodu ja autokooli esmaabitunnid

Head sportimisvõimalused, lai huviringide valik

www.kilingi.edu.ee
4492264
info@kng.edu.ee

Kilingi-Nõmme muusikakooli

KEVADKONTSERT
ja
LÕPETAJATE KONTSERT-AKTUS

2. juunil kell 18.00
klubis

Saarde Katariina kirikus

28. mail kell 17.00

KONTSERT

ESINEVAD KILINGI-NÕMME MUUSIKAKOOLI ÕPILASED

Tule kuulama ja vaatama!

Kilingi-Nõmme Muusikakool
võtab vastu uusi õpilasi

Klaveri, kitarr, akordioni, saksofoni, trompeti, trombooni, metsasarve, plokklöödi, ristlöödi, väikekandle, torupilli, karmoška erialadele

Vastuvõtukatsed toimuvad
5. juunil kell 17.00
Muusikakoolis!

Oodatud on ka täiskasvanud pilliõppe huvilised!

Täpsem info muusikakool@saarde.ee või telefonil 53445290

Surju kool

Surju kooli tegemised

Sügisel alustavad koolijütsid käisid kooliga tutvumas

24. aprillil käisid sügisel oma kooliteed alustavad kooliütsikud Surju Kooliga tutvumas. Muusikakool tutvustas pilliõppevõimalusi väikese kontserdiga. Direktor andis ülevaate koolikorralduslikust poolest ja klassijuhataja jagas näpunäiteid, kuidas kooliks valmistuda ja milliseid õppevahendeid osta. Õhtu lõpetuseks said lapsed ja vanemad maitsta koolikokkade poolt valmistatud näidis koolilõunat. Sügisel siis kohtume, koolipere ootab Teid!

Tulevased koolijütsid oma klassiga tutvumas

Pärnu Sõudeklubi pakkus lastele toreda hommikupooliku

25. aprillil oli meil külas Pärnu Sõudeklubist klubi vanemtreener **Elar Jaakson**, Rio olümpiamängudel sõudmises pronksmedali võitnud **Andrei Jämsa** ja **Tõnu Endrekson**. Tutvustati sõudmise spordiala, räägiti oma sportlaskarjäärist. Õpilased olid kohtumiseks hoolega ettevalmistunud ning said esitada sportlastele küsimusi. Lastele korraldati ka sõudeergomeetril võistlused. Iga osaleja sai kaela medali ja preemiaks ka magusa suutäie kringlit. Ürituse korraldas ja oli aktiivne kaasaelaja perekond **Kristi Kadakas** ja **Tanel Lillemets**. Aitäh neile vahva päeva eest!

Pärnu Sõudeklubi koolil külas

Oma Riik külas Tallinna lennujaamas Magnetic MRO lennuhooldusettevõttes

Surju Kooli Oma Riigi esindus, kokku 19 õpilast, tutvus 29. aprillil Tallinna lennujaamas Magnetic MRO lennuhooldusettevõtte tööga.

Saime teada, millises lennuki osas hoitakse kütust, miks on lennuki nina komposiitmaterjalist, kui pikk on lennukite korraliste hoolustööde järjekord Magnet MROs ja palju muud huvitavat.

Utilitas Tallinna elektri- jaamas oli võimalik näha, kuidas toodetakse taastuvenergiat. Saime minna Vao koostootmisjaama 7. korrusele, mis on 27 meetri kõrgusel ja selle sees on 20-meetrine katel. Kõik hoone korrused olid tehtud võrestikust, nii et oli paras julgustükk seal kõrgel kõndida. Nägime, kuidas robot võttis puiduhakkekoormast proovi, et määrata selle niiskust ja kvaliteet.

Mõlemas ettevõttes räägiti lastele, et inseneritöö

on väga põnev ning palk on väga konkurentsivõimeline. Kui vajalikud koolid lõpetatud, siis oodatakse väga tööle!

Õpioskuste talgute vabariiklik finaali

Õpioskuste talgute vabariiklikus finaalis Tartus 3. mail osalesid 5. klassi õpilased Kerli Mägi, Adele Raag, Isabel Haud, Robin Kask ja Georg Aleksander Meibaum, kes saavutasid 17. koha. Talgupäevale pääseb igast linnast ja maakonnast vaid üks kool. Surju Koolil oli au esindada maakonda kolmandal järjestikusel aastal.

Võistlust korraldab igal aastal Tallinna Ülikool. Üleriigiline talgupäev toimub üldhariduskoolide 5. klasside 5-liikmelistele rühmadele kevadsemestril. Ülesannete lahendamisel kasutatakse mitmesuguseid teatmeteoseid ja erinevad töövahendeid. Osa ülesanneteid lahendatakse arvuti abil.

9. klass pidas tutipidu

Sellel aastal oli kõik veidi

teisiti. Eksamiperiood algas varem ja tunnid jätkuvad ka peale eksameid. Otsustasime siis hoopiski tutipeoga tähistada eksamiperioodi lõppu. Üheksandikud said

terve päeva lustida. Söödi kooki, käidi lasteaias mängimas, peeti veesõda kõigi huvilistega ja päeva lõpetas 8. klassi poolt korraldatud aktus. Kontrolliti lõpetajate

mälu ja tantsuoskust, lõpetuseks pandi pihitooli, kust tuli ära rääkida kõik kooliajal tehtud patud. Nüüd jäävad veel loetud nädalad ja tulebki tiivad sirutada ja

edasi minna... Lõpupidu toimub juba 6. juunil, algusega kell 17.00.

Ülevaate koostas
Marge Leppik

Magnetic MRO lennuhooldusettevõttel külas

Tutipeoks valmis

Lustimine kõige pisematega

SPORT

COOP Kilingi-Nõmme Maijooks

Jahedavõitu kevadeilmale vaatamata võttis käesoleva aasta COOP Kilingi-Nõmme Maijooksust osa 136 võistlejat. Nelja lasteaiarühma vahelise võistluse võitis Kiisude I võistkond ja žürii eriauhinna said siilikesteks kostümeerinud lapsed. 1.-3. klasside arvestuses oli rajal viis võistkonda.

Pandakarud võitsid nii kõige kiirema kui stiilsema võistkonna auhinnad. 4.-6. klasside arvestuses oli kiireim võistkond 6. a klassi Kama Kaks. Stiilikohtunikud andsid aga maksimumpunktid 4. a Kalameestele. Nii 7.-9. kui 10.-12. klasse oli sel aastal rajal vaid üks. Gümnaasiumiastme Kaheksajalad

7.-12. klasside stiiliauhinna võitsid Teletupsud

olid põhikooli Teletupsudest kiiremad, aga žürii jagas heldemalt punkte nooremale. Esindusvõistkondi oli rajal kaks. Nende jooksetendus pakkus vaatamängu viimaste meetriteni. Lõpuks suutis siiski KiNG õpilaskodu 10-liikmeline esindus edestada nõiakostüümides

Volbri Prõvvasid. Žürii loovutas viimases jooksus lahkesti kõik punktid mõlemale võistkonnale. Suur tänu COOP Kilingi-Nõmmele, kes motiveeris kõiki osalejaid õuntega ja eriti silmapaistvaid võistkondasid kringlitega!

Toivo Tallo

Võistkond Volbri PRÕVVAD

Võistkond ÕÖD ON MUSTAD

Saarde Vägilased teevad tegusid

Vägilase võistlustel jäävad Saarde valla sportlastest ka sel hooajal kõige enam silma 2024. aasta parimateks sportlasteks tunnustatud Lii Zerel ja Kristjan Puusepp. Lii võitis märtsis toimunud Eesti Karikavõistlused Fitness Challenges. Ott Kivi-kase eestvedamisel jätkub neljaetapiline Fitlap Fitness Challenge liiga. Olles üks väheseid naisi Eestis, kes kuldtaasel võistluse ette võtab, on Lii võitnud liiga kaks esimest etappi. Järgnevad etapid toimuvad aasta teises pooles. Kokkuvõttes arvestatakse kolme paremini õnnestunud etapi tulemus. 4. mail algas Kiviõlis MTÜ Seiklus-hunt korraldatav Vägilase jooksu kolmeetapiline sari. Lii Zerel saavutas 26 finis-sisse jõudnud naise hulgas 2. koha. Vägilase jooksu

2. etapp toimub 8. juunil Rummus ja 3. etapp 3. augustil Lätel. Mai lõpus loodame näha Liid võistle-mas rammunaise võistlusel Spordifestival Kevad Battles 2025 Pärnus.

Kristjan Puusepp alustas 2025 Vägilase teekonda mai algul toimunud kvalifikatsioonivõistluse võiduga Austraalias. 17.-18. mail Brisbane'is toimunud võistlusel jäi Kristjanil napilt

puudu esikoha võitmisest, aga sellele vaatamata pääseb ta esindama Austraaliat augustis Islandil toimuvale Natural Strongmani MM-il.

Kristjan 1. koht Austraalias

Lii Zerel Kiviõli seikusjooksul 2. koht

Pärnumaa ja Saarde valla meistrivõistlused klassikalises lamades surumises

Kaksteist aastat Kilingi-Nõmme laululaval toimunud võistlused toimusid jaheda kevadilma tõttu sel aastal Kilingi-Nõmme spordihoones. Teist korda jagati meie võistlusel medaleid ka parasportlastele. Pärnumaa meistriks nii para- kui kuni 105 kg kaaluvate meeste klassis tuli Pärnu sõudeklubi esindaja Ivar Merila. Teise koha Pärnumaa meesparasportlaste arvestuses võitis samuti Pärnu Sõudeklubi esindaja Rander Peenra. Kuni 83

kg kaaluvate noormeeste arvestuses tuli kolm medalit jagada nelja Saarde noormehe vahel. 125,0 kg uut isikliku tippmarki tähistava tulemusena saavutas esikoha Elmar Jefimov. Teise koha võitis 110,0 kg surunud Rocco Kartau. Kolmanda koha võitmiseks tuli Hendrik Saarel suruda samuti uus isiklik rekord 90,0 kg. Napilt jäi medalita 85,0 kg surunud Sten Murulaid. Üle 83 kg kaaluvate noormeeste arvestuses pakkus meie klubi

esindaja Niglas Meinsonile konkurentsi Harjumaa SK Pitbulls noor võistleja Karl August Kivisilla. Napi paremusega jättis võidu koju Niglas Meinson. Naised võistlesid samuti kahes kaaluklassis. Kergemate naiste arvestuses võitsid kodukanti esindavad Lii Zerel ja Laura Kulbok esimese ja kolmanda koha. Meeste vanuseklassi -83 kg Pärnumaa meistriks tuli Jüri Hiiesalu Pärnust. Kuni 93 kg kaaluvate meeste arvestuses jagasid medalid

SK Saarde mehed. Esikoha võitis Ringo Vainlo, teise Assar Tallo ja kolmanda Mikk Manilets. Kuni 105 kg meeste kaaluklassi võit läks Tartu Spordiklubi Jõusport võistlejale Rein Pent. Kuni 120 kg kaaluvate meeste medaliheitluses parandas Andrus Teearu küll isikliku rekordi, aga ei suutnud siiski edestada klubikaaslast Tanel Treid. Üle 120 kg kaaluvate meeste klassis võitis Günter Koovit esikoha.

Toivo Tallo

Saarde Liikumisaasta 2025

Saarde Liikumisaasta 2025 jätkus 16. aprillil suusamatka asendanud Sinilillematkaga. Veteranide toetuseks toimuvast matkast võttis osa 45 inimest. 23. aprillil toimunud Jüriöö teatejooksust ümber Surju paisjärve võttis sel aastal osa 21 inimest. Mai algul toimus traditsiooniline Maijooks (136) ja Saarde Kaitsepäeva raames toimunud Saarde Täpsuskütil lasid märki 129 osalejat. Vanuseklasside tulemused on näha Sport Saardes kodulehel. Esmakordselt mahub Liikumisaasta sündmuste sekka 29. mail Kilingi-Nõmmes

toimuv orienteerumiseljapäevak. Tegemist on valikorienteerumisega ja kohalike elanike julgustamiseks paigaldavad korraldajad osa kontrollpunkte linna. Tunne oma kodukohta! Hetkel on Saarde Liikumisaastal 601 erinevat osalejat. Tuletame meelde, et osaledes vähemalt kümnel liikumisaasta sündmusel, saad nimelise Saarde valla esindussärgi. Nende vahel, kes võtavad osa vähemalt viiest sündmusest, loosib RMK Kilingi-Nõmme metsamaja ööpäevase kasutuse 2026. aastal.

Toivo Tallo

RMK Pärnumaa orienteerumiseljapäevak Kilingi-Nõmmes

N 29. mai
kell 17.00 - 20.00
 Kilingi-Nõmme spordihoones parkla

RMK EESTI ORIENTEERUMISELJAPÄEVAKUD

PÄRNUMAA ORIENTEERUMISELJAPÄEVAKUD

info: www.sk-saarde.ee

2025 Saarde lahtine discgolfi sari

Kilingi-Nõmme valmis üheksa statsionaarse korviga discgolfi rada 2012. aastal. Esimesed võistlused toimusid 2014. aastal. 2020. aastal käivitus Saarde kinnine discgolfi sari, kus selguvad Saarde valla meistrid kuues vanuseklassis. 2025 hooajast on võistlussari avatud kõigile soovijatele. Osaledes vähemalt kolmel discgolfi võistlusel, lööd kaasa Saarde Liikumisaastal 2025. Peame Saarde lahtist discgolfi sarja eriliseks, sest oleme piirkonnas ainulaadne, kes pakub terveks hooajaks võistluseid vanuseklasside põhiselt eraldi noortele. Avatud võistlusel õpivad algajad oskusi mitte ainult kohalikelt vaid ka külalistelt. Oleme ette tänulikud kõigile, kes on valmis meie sarjas algajaid juhendama. Alanud hooajal on toimunud kolm võistlust. Avaetapil, 12. aprillil, osales 28 võistlejat. Discgolfi raja talgupäevaga kahasse toimunud 2. etapile rohkem

osalejaid rajale ei mahtunud. Kümne korviga ringil võistles 50 lennukettaspordi harrastajat. Sarja 3. etapp toimus 16. mail. Rajal oli 36 võistlejat. Kolmest kolm võitu on saavutanud poiste vanuseklassis Villu Kalde ja neidude arvestuses Margot Klettenberg. Kahe etapivõiduga juhib tüdrukute punktitabletit Annabell Ehrstein. Naiste tabelit juhib samuti kahe etapivõiduga Reine Klettenberg. Meeste ja noormeeste osas on veel kogu põnevus ees. Saarde lahtiste discgolfi MV sarjas toimub sel hooajal kokku 7. etappi, millest arvestatakse viie parima tulemust. See tähendab, et kui sa pole veel Saarde lahtise discgolfi sarjaga alustanud, siis on viimane aeg osaleda meistritiitli võitmiseks ülejäänud etappidel. Iga etapi auhinna paneb välja COOP Kilingi-Nõmme ja hooaja aitab lõpetada DiscSport OÜ.

Toivo Tallo

Neidude esikolmik 3. etapil

Poiste esikolmik 3. etapil

Tüdrukute esikolmik 3. etapil

HolariPOT on õnneliku võitja Reine Klettenbergi ümbrikus

Naiste CTP auhinna võitis Kätlin Laur

Meeste esikolmik 2025. a 3. etapil – 1. koht Henrik Tali, 2. koht Raido Toomsalu, 3. koht Rain Siivert

Kilingi-Nõmme discgolfi pargi talgupäev 2. mai 2025

PÄRNU FOTOKLUBI
NÄITUS

SILLAD

KILINGI-NÕMME KLUBIS
15.MAI-30.JUUNI 2025

Näitus avatud:
E - N 10.00 - 16.00, R 10.00 - 14.00

TERVE EESTI
Saarde Lõunamäest 2025
RMK

12. Kõveri spordipäev

L 21. juuni, kell 8.00 - 17.00
Kõveri Puhkekeskuses (Seljaku, Kõveri)

11.00 Vibuvõistlus Animal Round 14 märki
11.30 Laste duatlon 200 m + 600 m + 200 m
12.00 Kõveri triatlon /võistkondlik triatlon
0,5 km + 15,0 km + 5,0 km
12.15 Käruralli (600 m) **vajalik oma käru**
14.00 Võistkondlik SUP aerutamine 2 x 500 m

KÕVERI PUHKEKESKUS
www.koveri.ee
info: WWW.SKSAARDE.EE

LASTEKAITSEPÄEV
SAARDES
01.06.2025

PÄEVA ALGUS KELL 12.00
KILINGI-NÕMME JA SURJU
RAAMATUKOGUDES

KILINGI-NÕMME RAAMATUKOGUSSE
TULEB KÜLLA KIRJANIK
MARKUS SAKSATAMM

MÕLEMAS RAAMATUKOGUS
TOIMUVAD LASTELE ERINEVAD
MÄNGUD, TEGEVUSED JA
MUUSIKALISED ETTEASTED

KILINGI-NÕMMES SAARDE
KODUTÜTARDE JA SURJUS
KÜLASELTSI PANNKOOGIKOHVIK

2025 ON EESTI RAAMATU AASTA,
KOHTUME RAAMATUKOGUS!

eesti raamat 500 aastat

TIHEMETSÄ HUVI- JA SPORDIKESKUS

25.MAIL KELL 17.30
POKE KAUSSIDE
VALMISTAMISE TÖOTUBA

TÖOTUBA VIIB LÄBI ROOSIRIG OÜ ELE ROOSIMAA
KOHTADE ARV ON PIIRATUD!

OSALUSTASU 15€
INFO JA EELREGISTREERIMINE:
529 2018
tihemetsahsk@saarde.ee

JÜRI RUMM
1929
TALI SELTSIMAJAS

31. MAIL
KELL 17.00

PUHVET KELL
16.00
JA
VAHEAJAL

LÄHKMA KÜLA PILLIMEHED JA SÕBRAD

Restaureeritud tummfilm elava muusika ja naturaalsete heliefektidega.
Muusikajuht Sanna Mansikkaniemi.
Külla kutsuja Kilingi-Nõmme Klubi.
Eelregistreerudes klubi@saarde.ee või tel 55695715
enne 27.05. sissepääs TASUTA, kohapeal 5 eurot.

Teater TRET esitleb.
Neil Simon
VEIDER PAAR
Tõlkija: Hannes Villema

Etendus KILINGI-NÕMME KLUBIS

Osades: Piret Dreimann,
Kristi Tohv, Marge Anai,
Annika Para, Annikki Posa,
Klaarika Lemets, Eha Sõde,
Ave Asalaia, Kristjan Kullerkan
ja Margus Uein

Neljapäeval,
5. juunil 2025
kl 19

Etendus on kahes vaatuses ning
kestab 2 tundi ja 30 minutit
(koos vaheajaga).
Ealendus: 13. juuni 2024

Pilet 10.- Avatud on
teatrikohvik!

Piletid müügil tund enne algust kohapeal.
Broneerimine tret.broneeringud@gmail.com
Info 5883 6597

**LIPU-
MASTID**
KUNI
MAI LÕPUNI
10%
SOODSAMALT

Igaühel on õigus
heisata Eesti lipp
365 päeva aastas!

Täpsem info
ja personaalne
pakkumine:
mastid@hobesol.ee

Tel 5565 5001
5565 5002

www.hobesol.ee

MTÜ Tihemetsa Vilistlane
kutsub kõiki Tihemetsa tehnikumi vilistlasi,
õpetajaid, töötajaid ja õppinuid

12. juulil 2025 suurele
kokkutulekule «**Tihemetsa 100**»

Eelregistreerimine
kuni **06.07.2025**, osalustasu **20 eurot**.
Õpetajad ja töötajad tasuta, kuid palume
teil kindlasti ennast registreerida.
Kohapeal osalustasu **30 eurot**.

Info ja registreerimine
kodulehel
www.tihemetsa.ee

Juuni Saarde kinikus

PÜHAPÄEVAL, 1. JUUNIL KELL 11.00 MISSA
PÜHAPÄEVAL, 1. JUUNIL KELL 17.00 PALVUS RAHU EEST TAIZE LAULUDEGA
NELJAPÄEVAL, 5. MAIL JUUNIL 18.30 KODUGRUPP
PÜHAPÄEVAL, 8. JUUNIL KELL 11.00 MISSA
PÜHAPÄEVAL, 8. JUUNIL KELL 17.00 PALVUS RAHU EEST TAIZE LAULUDEGA
NELJAPÄEVAL, 12. JUUNIL KELL 18.30 KODUGRUPP
PÜHAPÄEVAL, 15. JUUNIL KELL 11.00 MISSA
PÜHAPÄEVAL, 15. JUUNIL KELL 17.00 PALVUS RAHU EEST TAIZE LAULUDEGA
NELJAPÄEVAL, 19. JUUNIL KELL 18.30 KODUGRUPP
PÜHAPÄEVAL, 22. JUUNIL KELL 11.00 MISSA
PÜHAPÄEVAL, 22. JUUNIL KELL 17.00 PALVUS RAHU EEST TAIZE LAULUDEGA
ESMASPÄEVAL, 23. JUUNIL KALMISTUPÜHA JUHALATEENISTUS SAARDE KALMISTUL
PÜHAPÄEVAL, 29. JUUNIL KELL 11.00 MISSA
PÜHAPÄEVAL, 29. JUUNIL KELL 17.00 PALVUS RAHU EEST TAIZE LAULUDEGA

Tali seltsimaja pargis
20. juunil kell 19
Tali
jaanituli
Tantsuks ansambel Agulipoisid

Jaanimängud suurtele ja väikestele
Õhtut juhhib Meelis Sarv
Avatud puhvet Sissepääs tasuta

LISAINFO: KLUBI@SAARDE.EE VÕI
TELEFONIL 5569 5715

22. JUUNI 2025
SURJU PARGIS

JAANITULI
ALGUS KELL 19:00

Tantsuks
OKITOKI

Laval
SURJU KOMMUNAAL Õhtut juhhib
Meelis Sarv

LASTEALA: batuudid,
koduloomad, ratsutamine,
suhkruvatt

Toitlustus Jaanivõistlused
väikestele ja suurtele

TASUTA

Kilingi-Nõmme suveaias
23. juunil kell 19
Jaanituli
Tantsuks Lähkma
pillimehed

Jaanimängud suurtele ja
väikestele

DJ ja õhtujuht Urmas Lass

**AVATUD
PUHVET**

INFO:
KLUBI@SAARDE.EE
TEL 55695715

TASUTA

Tarmo Kulu
 10.10.1948 – 06.05.2025

In memoriam

6. mail k.a lahkus meie hulgast kauaaegne Saarde vallavanem, lugupeetud omavalitsusjuht ja põllumajandustöötaja Tarmo Kulu.

Tarmo Kulu sündis ja kasvas Viljandimaal Põltsamaa vallas Võhmanõmme külas üheksalapselises perekonnas. Vanemad Alice ja Aleksei Kulu võimaldasid lastele hea hariduse ja andsid kodunt kaasa tööoskuse. Sellest perest on võrsunud teadlasi, poliitikuid ja omavalitsustegelasi.

Peale Põltsamaa keskkooli ning seejärel Eesti Põllumajanduse Akadeemia lõpetamist viis elutee Tarmo Kulu Pärnumaale, kus loodi pere ja kodu ning kasvatati üles kolm tubli last.

Töökohaks sai Tihemetsa sovhoostehnikum, kus töötas peainsenerina 1973–1981 a.

Aastail 1981–1988 töötas Tarmo Nõmme sovhoosi direktori ja peainsenerina. Sel perioodil ehitati Kilingi-Nõmme mitu kortermaja sovhoosi töötajate elutingimuste parandamiseks.

Aastail 1988–1991 oli Tarmo Kulu Saarde Küla Rahvasaadikute Nõukogu Täitevkomitee esimees. Ta pühendus Saarde valla elu juhtimisele. 1988. a toetas nad Rahvarinde algatust Punapargi lahingu mälestuskivi taastamiseks.

Peale Saarde valla omavalitsusliku staatuse ennistamist 10. oktoobril 1991. a sai Tarmo Kulust esimene Saarde valla-

vanem taastatud Eesti Vabariigis. Seda vastutusrikast tööd tegi ta 14 aastat, kuni Saarde ja Tali valla ning Kilingi-Nõmme linna ühinemiseni 16. oktoobril 2005. a. Ühinemiskomisjoni liikmena toetas ta uue suure valla nime valikul just „Saarde“ varianti. Aastail 2005–2006 oli ta uue Saarde valla vallavalitsuse liige.

Vallavanemana pööras ta suurt tähelepanu maaelanike heaolule ja eriti haridusele. Nii avati koolid Jäärjas ja Kanakülas, mis hiljem tuli küll laste vähesuse tõttu sulgeda. Tihemetsa Põhikool Allikukivil töötas siis veel täie hooga. Kuid Tihemetsa tehnikumi päästmine polnud enam valla võimuses. Ta oli ka Saarde Hariduselu Sihtasutuse nõukogu liige (1999).

Tarmo Kulu muretses väga maaelu hääbumise ja elanike arvu vähenemise pärast. Rajati külakeskusi ja koolitati külavanemaid. Loodi sõprussidemed Rootsi Heby kommuniga ning nende abil hangiti vajalikku varustust omavalitsuse allasutustele.

Tarmo Kulu kui haritud põllumehe üheks hobiks oli ka vanade põllutöömasinate kogumine.

Tarmo Kulule on omistatud Saarde valla teenetemärk (1999), Pärnumaa Vapimärk (2001), Pärnu praostkonna EELK aumärk (2000) ja Valgetähe 4. klassi teenetemärk (2006).

Saardelased jäävad Tarmo Kulu meenutama kui osavõtlikku ja heasoovlikku inimest ning tegusat vallavanemat.

Saarde Vallavolikogu
Saarde Vallavalitsus

Tarmo Kulu
 10.10.1948 – 06.05.2025

In memoriam

Teatame kurbusega, et 6. mail k.a lahkus meie hulgast lugupeetud põllumees, staažikas endine Saarde vallavanem, Coop Kilingi-Nõmme MÜ nõukogu esimees, koduloo-uurija Tarmo Kulu.

Tarmo Kulu sündis 10. oktoobril 1948. aastal Võhma külas Aida talus, 9 lapselises perekonnas 7. lapsena.

Lõpetanud Põltsamaa keskkooli 1967. a, astus õppima EPA Põllumajanduse mehhaniseerimise teaduskonda. 1972. aastal, lõpetanud EPA mehaanikainsenerina, suunati ta tööle Ljahhovi kolhoosi Pikasillal. 1973. aastal tõi elutee Tarmo Tihemetsa sovhoostehnikumi peainseneriks, kus ta töötas aastatel 1973–1981. 1981. aastast kuni 1988. aastani töötas Tarmo Nõmme sovhoosi direktorina. Eesti riigi taastamisel valiti Saarde Külanõukogu esimeheks ning valdade loomisel Saarde vallavanemaks. Korduvatel taasvalimistel töötas vallavanemana 2005. aastani, kui ühinesid kolm omavalitsust: Saarde vald, Kilingi-Nõmme linn ja Tali vald. Nõmme sovhoosi ajast on tänases Kilingi-Nõmmes

maamärkidena alles kultuurimaja, lasteaed „Kröll“ ja paljud erastatud korterid ja majad.

Vallavanemana oli tema arusaam Eesti tulevikust suunatud arusaamisele, et vald on nii tugev kui tugev on iga tema küla. Nii taastas ta algklassidega koolid Kanakülas, Jäärjas. Väljakülas töötas põhikool. Ka Saarde Katariina kirik vajas abistavat kätt.

Tuli läbi viia omandireform. Taastati endiseid talusid, lõpetati kolhoosid ja sovhoosid. Tihemetsa sovhoostehnikumi saatus kujunes poliitiliseks võitlustandriks, millele valla võim peale ei hakanud.

Päevakorda tuli kolme omavalitsuse ühinemine. Vajalik oli see selleks, et meil oli ühine gümnaasium, hooldekodud, haigla, kommunaal ja palju muudki.

Tarmo Kulu on tunnustatud Saarde valla teenetemärgiga (1999. a), Pärnumaa vapimärgiga (2001. a) ja Valgetähe 4. klassi teenetemärgiga (2006. a). Samuti on ta pälvinud Kirikute kõrge autasu teenete eest Saarde Katariina Kirikule.

Ta oli inimesena väga mõistev, tark, empaatiline, isegi liialt usaldav kaastöötajatesse.

Austades teda
sõbrad ja kaasteelised
Saarde valla rahva nimel
Peep Kaljuste

KAS VAJAD TRANSPORTI SAARDE VALLAS JA MUJAL?

Pakume 50-kohalist bussi, mis sobib:

- Ekskursioonideks
- Firmapidudeks
- Pulmadeks ja pidulikeks sündmusteks
- Koolidele ja spordimeeskondadele

Mugav ja turvaline transport koos parima teenindusega!

Võta ühendust juba täna, et leppida kokku hind ja reisiplaanid.

Karli +372 56472449

HOOLDUS, REMONT

- MURUTRAKTORID
- NIIDUKID
- LUMEPUHURID
- MULLAFREESID
- TERADE TERITUS
- VÖLLIDE SIRGENDAMINE
- VARUOSAD

Info: 56 769 201
risto@heworitz.eu

Teetame koos jalgpalli!

www.heworitz.eu

Asta Teder
 05.09.1930 – 14.05.2025

In memoriam

Lahkunud on Kilingi-Nõmme Keskkooli I lennu vilistlane, kauaaegne õpetaja, õppealajuhataja ja endine direktor Asta Teder.

Asta Teder pühendas oma elu haridusele, töötades Kilingi-Nõmme Keskkoolis (praeguses gümnaasiumis) mitu aastakümnet. Ta oli pedagoog ning haridusjuht, kelle südameasjaks oli kodukooli ja õpilaste käekäik.

Oma pedagoogiteed alustas Asta Teder Kilingi-Nõmmes noore õpetajana juba 1950ndatel aastatel. Õppealajuhatajana hoolitses ta õppetöö kõrge taseme eest ning innustas kolleege end erialaselt täiendama. 1973. aastal sai temast Kilingi-Nõmme Keskkooli direktor ja aastatel 1973–1978 juhtis ta kooli pühendunult ning kindlakäeliselt.

Asta Tederi juhtimisel jätkus kooli kasv ja areng. Tema eestvedamisel kujunes koolis ühtehoidev töökollektiiv ning õppimist ja loovust soosiv koolikultuur. Tihedat koostööd tehti nii lapsevanemate kui kohalike asutustega. See tugevdas kooli sidet kogukonnaga.

Direktorina pani Asta Teder aluse mitmetele traditsioonidele, mis elavad edasi tänapäevalgi. Näiteks tähistati tema juhtimisperioodil esmakordselt kooli vilistlaste kokkutulekut. See sai alguse, kui 1949. aastal keskkooli lõpetanud esimene lend tuli 1974. aastal koolimajja kokku, et tähistada 25 aasta möödumist kooli lõpetamisest. Sellest kujunes kaunis traditsioon tuua erinevate lendude vilistlased iga viie aasta tagant oma kodukooli.

Asta Teder hoolitses ka kooli ajaloo talletamise eest: just tema ajal pandi alus

kooli kroonika pidamisele, et väärtustada Kilingi-Nõmme hariduselu.

Õppealajuhataja ja pedagoogina oli Asta Teder nõudlik, ent õiglane nii kolleegide kui õpilaste suhtes. Kolleegid ja kasvandikud mäletavad teda kui juhti, kes hindas distsipliini ja korda, aga samas mõistis iga õppija ja õpetaja ainulaadsust. Ta

toetas noori õpetajaid nende esimestel tööaastatel ning julgustas kogenumaid kolleege oma teadmisi jagama. Õpilaste areng ja heaolu olid Asta Tederile alati prioriteediks – ta uskus iga lapse võimesse ning püüdis luua tingimused, kus noored saaksid areneda vastavalt oma võimetele.

Paljud toonased õpilased mäletavad siiani tema sooja ning emalikkust hoolivust ja julgustavaid sõnu. Asta Tederi häälel kõlas tihti kooli aktustel. Ta rõhutas hariduse tähtsust ja noorte püüdluste toetamist, oskas motiveerida õppima kui ka sisendada armastust oma kodukoha ja kooli vastu.

Asta Tederi panus ei piirdunud ainult kooliseintega. Tema töö tulemused kajastuvad paljudes vilistlaste edulugudes. Iga laps, keda ta õpetas või kelle arengut ta suunas, oli talle tähtis osake eesti rahva tulevikust. Kohalikus kultuuriloos jääb Asta Teder meelde kui inimene, kes hoidis au sees haridust ja haritust ka keerukatel aegadel.

Meie koolipere mälestab Asta Tederit sügava tänutundega. Asta Teder jääb alati osaks Kilingi-Nõmme kooli loost ja vaimust. Siiras kaastunne lähedastele.

Kilingi-Nõmme gümnaasiumipere

Kuhu minna meie vallas

01.04-31.05 Näitus „Pliatsi ja pintsliga“
Surju raamatukogus

13.05-14.07 Kunstiring Spekter näitus
Kilingi-Nõmme klubis

15.05-30.06 Pärnu Fotoklubi näitus „Sillad“

25. mai kell 8.00 Kevadlaad Kilingi-Nõmme
Suveaias

25. mai kell 14.00 Saarde KultuuriTuur
Kilingi-Nõmme Suveaias

25. mai kell 17.30 Pokekausside valmistamise
töötuba Tihemetsa Huvi- ja Spordikeskuses

28. mai kell 17.00 Kilingi-Nõmme Muusikakooli
õpilaste kontsert Saarde Katariina kirikus

29. mai kell 16.00 Surju lasteaia lõpuaktus,
kell 17.00 kevadkontsert

29. mai kell 17.00 RMK Pärnumaa
orienteerumisneljapäevak algusega
Kilingi-Nõmme spordihoone parklas

31. mai kell 17.00 tummfilm „Jüri Rumm“ koos
Lähkma küla pillimeeste ja sõpradega
Tali Seltsimajas.

01. juuni kell 12.00 Lastekaitsepäev Saardes.
Kilingi-Nõmme ja Surju raamatukogudes

02. juuni kell 18.00 Kilingi-Nõmme
Muusikakooli kevadkontsert ja lõpetajate
kontsertaktus Kilingi-Nõmme klubis

05. juuni kell 19.00 Teater TRET etendus
„Veider paar“ Kilingi-Nõmme klubis

06. juuni kell 17.00 Surju Kooli 9. klassi
lõpuaktus Surju Koolis

07. juuni kell 18.00 Suvealguse festival
Kilingi-Nõmme laululaval

12. juuni kell 10.00 Silmade kontroll ja prillide
müük Kilingi-Nõmme klubis

13. juuni kell 15.00 Kilingi-Nõmme
Gümnaasiumi põhikooli lõpuaktus
Kilingi-Nõmme klubis

14. juuni kell 11.30 Rabarberipäev
Allikukivi Veinimõisas

15. juuni kell 9.00 Laad Kilingi-Nõmme
Kesklinna pargis

18. juuni kell 19.00 Kontsert „Klassikast
filmimuusikani“ Allikukivi Veinimõisas

19. juuni kell 15.00 Kilingi-Nõmme
Gümnaasiumi lõpuaktus Kilingi-Nõmme
klubis

20. juuni kell 19.00 Tali jaanituli
Tali Seltsimaja pargis

21. juuni kell 8.00 Kõveri 12. spordipäev
Kõveri Puhkekeskuses

21. juuni kell 10.40 Laulu- ja tantsupeo
ISEOMA tuleteekonna tervituskontsert
Kilingi-Nõmme bussijaamas

21. juuni kell 11.50 Laulu- ja tantsupeo ISEOMA
tuleteekonna tervituskontsert Lähkma-
Saunametsa külamajas

23. juuni kell 10.00 Võidupüha tähistamine
Kilingi-Nõmme lipuväljakul, eakate
hommikukohv kell 10.30 Suveaias

23. juuni kell 11.30 Vanasõidukite Suursõit
2025. Vanasõidukite näitus Kilingi-Nõmme
Turu pargi ümber

23. juuni kell 19.00 Kilingi-Nõmme jaanituli
Kilingi-Nõmme Suveaias

Õnnitleme!

Mai

OLIVER ROOTS

92

VAIKE JALASTO

92

MILVI SAARING

89

VELLO TANISSAAR

89

MAIMU-KOIDULA ARULAAN

89

SALME TÄHISTE

89

AINO OLDE

88

ELDUR TAMM

87

HELDUR SARAPU

86

ELE-TIIU RUUSMANN

86

ELVI KIELAS

85

ELVI VUTT

85

ASTA RÄÄBIS

85

ARVO PULK

84

KALJU SAAR

84

MALLE KIVI

83

HELLE-MAIE HANSON

83

HELGI ILOSTE

83

EHA NÄREP

83

MAIO PAHK

83

VALVE AAS

82

LIIVI ORASMÄE

82

ALIDE-JOHANNA ROOSMA

82

KÜLLI SAAR

82

VELLO RÄÄBIS

82

PRIIT ANTON

82

MIHKEL JUURIKA

82

JÜRI SAAR

81

MAIE EVERT

81

MAIE VOLT

81

EHA KUKK

81

MAIE SAAR

80

VIIVE LINNUSTE

80

EDA VABRIT

80

AINO KAPSTA

80

OLEV KALDOJA

75

ASTRID KLEIN

75

EVA SEPP

75

OLLI JUHANI VUOLANTO

70

MÄRT KIVIRAND

70

LIILIA RUZITŠ

70

IRINA KUKK

70

SIRJE KLETTENBERG

70

Vallaelanikud, kes ei soovi oma sünnipäeva avaldamist ajalehes, peaksid sellest teatama e-posti aadressile mari.treial@saarde.ee, info@saarde.ee või telefonidel 449 0138, 449 0135 hiljemalt eelneva kuu 15. kuupäevaks.

Puurkaevud

Maaküte

Veesüsteemid

Biopuhastid

Septikud

Mahutid

Puurvesi

PUURKAEVUD

KONTAKT

www.PUURVESI.ee

Info@puurvesi.ee

+372 5566 2032

+372 5569 4310

Metsamaapinna ketasadraga ettevalmistamine istutamiseks.

5346 4785, info.metsaader@gmail.com

• Eterniit, plekkprofiil, bituumensindel katusetööd

• Puitfassaadide ehitus ja värvimine.

• Kortermaja trepikodade renoveerimine.

5352 9476, mehitus@gmail.com

Uued vallakodanikud

Reelika ja Silvester Orgi perre
sündis 17.04.2025 tütar **MIA ORG**

RICHARD RÄÄK 18.04.2025

KILINGI-NÕMME
SUVEAIAS

Pühapäeval, 25. mail
kell 8.00

KEVADLAAT

Tulge müüma ja ostma istikuid,
aiatarbeid jm kevadeks vajalikku!
Loterii

Laululaval kell 14.00
Saarde valla isetegevuslaste
kontsert

Müügikohtade broneerimine
tel 56626942 või eesi.kolla@gmail.com

MTÜ Livonia
Arendus- ja Innovatsioonikeskus

Kilingi-Nõmme
Kooli

HEAD TÄHTPÄEVALISED!

Tuletame meelde, et juubelitoetust makstakse 80., 85., 90., 95., 100. ja igal 100. järgneval sünnipäeval, kui teie rahvastikuregistri järgne elukoht on jooksva aasta 1. jaanuari seisuga Saarde vald.

Toetust ei maksta, kui vald osaleb eaka vallaelaniku hoolekandeesutuse kulude tasumisel.

Juubelitoetus kantakse teie arvelduskontole sünnipäevast arvates 10 päeva jooksul. Kui selle aja jooksul ei ole toetus laekunud, siis palume teada anda telefonil 5330 6419 (Kaja Kapsta)

Mälestame lahkunuid

ELLEN ORAV

09.10.1934 – 31.03.2025

HILJA NUUT

05.03.1958 – 20.04.2025

ANTS TAMM

18.09.1941 – 22.04.2025

ELVE LEHTMAA

23.04.1942 – 03.05.2025

TARMO KULU

10.10.1948 – 06.05.2025

REIN LOHK

15.02.1950 – 11.05.2025

ASTA TEDER

05.09.1930 – 14.05.2025